

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.001.02.2022

Pan
Łukasz Zagrobelny
Dyrektor Muzeum w Jarosławiu
„Kamienica Orsettich”
Rynek 4
37-500 Jarosław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

K/22/001 – Funkcjonowanie systemu ochrony zabytków archeologicznych w województwie podkarpackim w świetle realizacji wniosków pokontrolnych skierowanych przez NIK na podstawie wyników kontroli P/17/074 „Ochrona zabytków archeologicznych odkrytych w związku z realizacją inwestycji budowlanych”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Muzeum w Jarosławiu „Kamienica Orsettich”, Rynek 4, 37-500 Jarosław, (dalej: Muzeum).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Zagrobelny – Dyrektor Muzeum od 1 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja wniosków pokontrolnych sformułowanych w wyniku kontroli P/17/074 „Ochrona zabytków archeologicznych odkrytych w związku z realizacją inwestycji budowlanych”.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2022 (do dnia zakończenia kontroli).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Łukasz Malec, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/13/2022 z 13.01.2022 r. (akta kontroli, str. 1, 250)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. (dalej: ustawa o NIK).

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację wszystkich wniosków pokontrolnych sformułowanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 22 grudnia 2017 r. W szczególności w Muzeum przeprowadzono kontrolę zgodności wpisów w dokumentacji ewidencyjnej ze stanem faktycznym zabytków archeologicznych. Opracowano i wdrożono zgodnie z przepisami instrukcje przygotowania zbiorów do ewakuacji na wypadek powstania zagrożenia oraz „Plan Ochrony Muzeum” dla wszystkich obiektów, w których znajdują się zbiory Muzeum. Rzetelnie ustalono stan techniczny zabezpieczeń przeciwpożarowych budynku, w którym magazynowane były zabytki archeologiczne oraz opracowano instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, która była zgodna z obowiązującymi przepisami.

Dokonywano corocznych przeglądów i analiz stanu zabezpieczenia obiektów przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem

Opracowano przejrzystą instrukcję regulującą tryb i procedurę przyjmowania i ewidencjonowania zabytków archeologicznych Księdze Depozytów Muzeum. W należyty sposób dokumentowano fakt przyjęcia zabytków archeologicznych przekazanych w depozyt Muzeum na podstawie decyzji Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dalej PWKZ)³.

Rzetelnie sporządzano sprawozdania⁴ K-02 z działalności muzeum w zakresie danych dotyczących stanu posiadanych w depozycie Muzeum zabytków archeologicznych, będących własnością Skarbu Państwa.

Ustalenia kontroli wskazują, że informacja Dyrektora Muzeum o stanie realizacji wniosków pokontrolnych została sporządzona w sposób rzetelny – Dyrektor Muzeum zawarł w niej informacje w zakresie wniosków zrealizowanych oraz tych, których realizacja została rozpoczęta.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja wniosków pokontrolnych oraz rzetelność informacji przekazanych przez kierowników jednostek kontrolowanych o podjętych lub planowanych działaniach w celu realizacji wniosków.

Opis stanu faktycznego

W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 22 grudnia 2017 r., po kontroli przeprowadzonej w Muzeum, NIK sformułowała łącznie 11 wniosków pokontrolnych w poniższym brzmieniu:

1. Przeprowadzenie kontroli zgodności wpisów w dokumentacji ewidencyjnej ze stanem faktycznym zabytków archeologicznych;

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Zgodnie z § 2 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach (dalej: rozporządzenie w sprawie ewidencjonowania). Dz. U. z 2004 r., Nr 202, poz. 2073.

⁴ Przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego.

2. Opracowanie instrukcji przygotowania zbiorów do ewakuacji na wypadek powstania zagrożenia, zgodnie z § 30 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zabezpieczania⁵;
3. Dokumentowanie protokołem przyjęcia zabytków archeologicznych przekazanych w depozyt Muzeum na podstawie decyzji PWKZ, zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania;
4. Rzetelne sporządzanie sprawozdań K-02 z działalności muzeum w zakresie danych dotyczących stanu posiadanych w depozycie Muzeum zabytków archeologicznych, będących własnością Skarbu Państwa;
5. Opracowanie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zgodnej z obowiązującymi przepisami;
6. Dokonywanie corocznych przeglądów i analiz stanu zabezpieczenia obiektów przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem, zgodnie z § 10 ust. 1-3 i § 15 rozporządzenia w sprawie zabezpieczania;
7. Opracowanie Planu Ochrony Muzeum dla wszystkich obiektów, w których znajdują się zbiory Muzeum, zgodnie z § 27 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zabezpieczania;
8. Uwzględnienie w Planie Ochrony Muzeum dokumentów wymaganych § 27 ust. 4 pkt 3-5 rozporządzenia w sprawie zabezpieczania;
9. Podjęcie działań w celu ustalenia stanu technicznego oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, w którym magazynowane są zabytki archeologiczne;
10. Dokonywanie zgodnie z obowiązującym w Muzeum Regulaminem Organizacyjnym pomiarów temperatur w pomieszczeniach, w których przechowywane są zbiory Muzeum;
11. Opracowanie instrukcji regulującej w sposób przejrzysty tryb i procedurę przyjmowania i ewidencjonowania zabytków archeologicznych oraz rzetelne ich ewidencjonowanie w Księdze Depozytów Muzeum.

(akta kontroli, str.21-22)

Ustalono, że w celu realizacji powyższych wniosków w Muzeum podjęto następujące działania:

1. W 2018 r. przeprowadzono pełną inwentaryzację muzealiów obejmującą łącznie 10 inwentarzy Muzeum oraz inwentaryzację obiektów wpisanych do księgi depozytów prowadzonej przez Muzeum. W wyniku przeprowadzonych czynności sporządzono wykaz obiektów – muzealiów, w przypadku których stwierdzono braki.

W zestawieniu rozbieżności⁶ stanowiącym podsumowanie prac komisji inwentarzowej, wykazano łącznie 65 braków muzealiów wpisanych do inwentarzy Muzeum.

O stwierdzonych brakach Dyrektor Muzeum powiadomił 18 grudnia 2018 r. Komendę Powiatową Policji w Jarosławiu, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

⁵ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczania zbiorów w muzeach przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich zniszczeniem lub utratą (Dz. U. z 2014 r., poz. 1240).

⁶ Stanowiącym protokół z przeprowadzonej inwentaryzacji.

17 stycznia 2019 r. Prokuratura Rejonowa w Jarosławiu wydała postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia z uwagi na „brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa”.

Dyrektor Muzeum wyjaśnił, że: „Przedłożone zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa z dnia 18 grudnia 2018 roku, wraz z wykazem braków stwierdzonych w trakcie przeprowadzonej inwentaryzacji zbiorów, jest następstwem i dopełnieniem czynności związanych z przeprowadzeniem i rozliczeniem przedmiotowej inwentaryzacji”.

(akta kontroli, str. 23-31, 75-77, 251)

2. Opracowano *Instrukcję przygotowania zbiorów do ewakuacji na wypadek powstania zagrożenia* zgodnie z § 30 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zabezpieczania. Instrukcja ta została wprowadzona Zarządzeniem nr 10/2018 r. z 29 maja 2018 r. Była dwukrotnie aktualizowana, tj. 9 maja 2019 r. oraz 4 kwietnia 2021 r.

W Instrukcji zawarto m.in. informacje dotyczące stref zagrożeń w Muzeum, dróg ewakuacji, miejsc przechowywania zbiorów do czasu ustania zagrożenia, technik i środków umożliwiających ewakuację zbiorów.

(akta kontroli, str. 32-52)

3. Badanie próby pięciu⁷ przypadków przyjęcia zabytków archeologicznych przekazanych w depozyt Muzeum na podstawie decyzji PWKZ wykazało, że przeprowadzone je zgodnie z § 2 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania oraz zgodnie z *Regulaminem przekazywania materiałów archeologicznych do zbiorów Muzeum w Jarosławiu*⁸.

(akta kontroli, str. 53-74)

4. Sprawozdania statystyczne K-02 z działalności muzeum za lata 2018-2021 w zakresie danych dotyczących stanu posiadanych w depozycie Muzeum zabytków archeologicznych, będących własnością Skarbu Państwa sporządzone zostały zgodnie ze stanem faktycznym. Wykazano w nich rzeczywiste dane o zbiorach ujętych w inwentarzach Muzeum.

(akta kontroli, str. 78-105, 252)

5. W maju 2018 r. opracowana i wdrożona została Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego Muzeum. Opracowana została zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków i innych obiektów budowlanych i terenów⁹ oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów muzeum przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich zniszczeniu¹⁰. Instrukcja była aktualizowana corocznie, tj. w maju 2019 r, lipcu 2020 r. oraz w maju 2021 r.

(akta kontroli, str. 106-184)

⁷ Od 1 stycznia 2018 r. do dnia dzisiejszego przekazano łącznie 4975 materiałów, w tym 4686 materiałów wydzielonych i 289 materiałów masowych.

⁸ Instrukcja została zatwierdzona do stosowania przez Dyrektora Muzeum.

⁹ Dz. U. z 2010 r., nr 109 poz. 719.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1240

6. Dokonywano corocznych przeglądów i analiz stanu zabezpieczenia obiektów przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem, zgodnie z § 10 ust. 1 -3 i § 15 rozporządzenia w sprawie zabezpieczenia.

(akta kontroli, str. 185-211)

7. Dyrektor Muzeum, Zarządzeniem Nr 4/2020 r. z dnia 7 stycznia 2020 r. przyjął *Plan ochrony Muzeum*. Zapisy tego planu były zgodnie z § 27 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zabezpieczenia. Plan zaktualizowano 4 stycznia 2021 r.

(akta kontroli, str. 212-243)

8. Plan ochrony Muzeum zawierał elementy wymagane przez § 27 ust. 4 pkt 3-5 rozporządzenia w sprawie zabezpieczenia zbiorów, tj. do planu ochrony dołączono szkic sytuacyjny Muzeum, instrukcję zabezpieczania pomieszczeń, w tym sposób zarządzania kluczami do pomieszczeń, instrukcję postępowania w przypadkach szczególnych, w szczególności kradzieży, napadu, podłożenia ładunku wybuchowego, instrukcję ruchu osobowego i materiałowego oraz instrukcję konwojową.

(akta kontroli, str. 212-243)

9. W odniesieniu do wniosku pokontrolnego nr 9, zawartego w wystąpieniu pokontrolnym nr LRZ.410.021.03.2017 z 22 grudnia 2017 roku, Dyrektor wyjaśnił, że wniosek zrealizowano poprzez przeniesienie zabytków archeologicznych - muzealiów i depozytów archeologicznych przechowywanych przez Muzeum do magazynu zbiorów zlokalizowanego w siedzibie Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich, w budynku przy ul. Rynek 4 w Jarosławiu. Budynek ten spełnia wymagania określone dla miejsc przechowywania zbiorów muzealnych.

(akta kontroli, str. 249)

10. Pomiarów temperatur w pomieszczeniach, w których przechowywane są zbiory Muzeum dokonywano i dokumentowano je zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Muzeum.

(akta kontroli, str. 244-248)

11. Zarządzeniem Nr 2/2018 Dyrektora Muzeum w Jarosławiu wprowadzono *Regulamin przekazywania materiałów archeologicznych do zbiorów Muzeum*. Zawierał on instrukcję regulującą w sposób przejrzysty tryb i procedurę przyjmowania i ewidencjonowania zabytków archeologicznych oraz rzetelne ich ewidencjonowanie w Księdze Depozytów Muzeum.

(akta kontroli, str. 60-74)

W odpowiedzi z 18 stycznia 2018 r., na wystąpienie pokontrolne Dyrektor Muzeum poinformował NIK o rozpoczęciu prac zmierzających do realizacji wniosków pokontrolnych. Dyrektor wskazał, że: „Mając na uwadze złożoność zaleceń zawartych w wystąpieniu pokontrolnym, ich realizacja przebiegać będzie sukcesywnie, z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych jednostki”. Poinformował m. in. o powołaniu Komisji Inwentaryzacyjnej, rozpoczęciu prac zmierzających do opracowania *Instrukcji przygotowania zbiorów do ewakuacji*, o której mowa w § 30 rozporządzenia w sprawie zabezpieczania; *Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego*, zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie zabezpieczania.

Ponadto Dyrektor Muzeum poinformował o wprowadzeniu *Regulaminu przekazywania materiałów archeologicznych* do Muzeum w Jarosławiu Kamienica Orsettich, w którym określono tryb i zasady przyjmowania zabytków archeologicznych do Muzeum, a także o wprowadzeniu wzoru protokołu przyjęcia materiałów archeologicznych przekazanych do depozytu Muzeum. Dyrektor Muzeum poinformował o rozpoczęciu prac zmierzających do ustalenia zoptymalizowanej procedury pozwalającej na rzetelne i prawidłowe ewidencjonowanie zabytków archeologicznych, o rozpoczęciu prac mających na celu powołanie oraz określenie zasad pracy komisji do spraw przeglądu stanu zabezpieczeń budowlanych i mechanicznych, a także o rozpoczęciu prac zmierzających do opracowania kompletnego Planu Ochrony Muzeum, o którym mowa w § 27 w sprawie zabezpieczania.

Dyrektor wyjaśnił, że w nawiązaniu do pisma z dnia 18 stycznia 2018 roku, znak MJ.D.0910.I.2017, stosowne wyjaśnienia i odpowiedzi nie zawarte w tym piśmie, zostały udzielone telefonicznie w trakcie rozmowy z pracownikiem Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie. Wskazał jednocześnie, że nie pamięta nazwiska tego pracownika.

(akta kontroli, str. 249, 253)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Wnioski i uwagi

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 17 marca 2022 r.

Kontroler
Łukasz Malec

Starszy inspektor kontroli państwowej

/ - /
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

/ - /
podpis